

Rezultatele
activității științifice
din perioada 2010-
2012 ale Institutului
de Criminologie

December 31

2012

Raport prezentat la ședința Senatului Institutului de
Științe Penale și Criminologie Aplicată

RAPORT

Stimate președinte al Senatului, stimați colegi,

Perioada iunie 2010-decembrie 2012 a coincis cu începutul activității Institutului de Criminologie în calitate de instituție autorizată cu instruirea profesională de nivel superior, ceea ce înseamnă că condițiile de activitate au fost mai complicate sub toate aspectele: financiar, uman, tehnico-material, organizatoric etc.

În ciuda acestor dificultăți, consider că Institutul de Criminologie a obținut rezultate deosebit de bune, deopotrivă sub aspect cantitativ și calitativ în planul activității științifice.

Formarea științifică a studenților

Reuniuni științifice studențești

Formarea științifică a studenților a fost realizată prin organizarea a 2 conferințe științifice studențești (Catedra de științe socio-umane și limbi moderne, Catedra de științe juridice și securitate criminologică), 1 mese rotunde (Catedra de științe socio-umane și limbi moderne) și 2 seminarii științifico-metodice (Catedra de psihologie).

Conferințe științifice studențești:

- Conferința studențească interuniversitară *Probleme actuale ale omenirii în secolul al XXI-lea sub aspect juridic, bio-medical și sociofilosofic*, organizată la 18 mai 2012 de Catedra de științe socio-umane și limbi moderne și desfășurată în cadrul Institutului de Criminologie. Studenții instituției noastre au fost îndrumați de profesori de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică (L. Buga – 2 studenți);
- Conferința științifică studențească *10 decembrie – Ziua internațională a drepturilor omului*, organizată de Catedra de științe juridice și securitate criminologică, la 7 decembrie 2012. La conferință au participat cu rapoarte 26 de studenți din anul I și II, îndrumați de profesori de la Catedra de științe juridice și securitate criminologică (L. Rotaru-Maslo – 8 studenți, L. Buga – 6 studenți) și Catedra de psihologie (V. Calancea – 1 student, L. Țăruș 2 studenți și A. Cucer – 1 student).

Mese rotunde studențești:

- Masa rotundă *Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege*, desfășurată în cadrul Institutului de Criminologie la 19 noiembrie 2012. Studenții au fost îndrumați de profesori de la Catedra de științe socio-umane și limbi moderne (V. Leancă).

Seminarii științifico-metodice destinate studenților:

- Seminarul științifico-metodic *Testele proiective în diagnosticul psihologic al deținuților*, organizat de Catedra de psihologie, la 2 noiembrie 2012. La seminar a participat conf. dr. Magdalena Dumitrana (România). De seminar au beneficiat studenți ai anului I de la specialitatea „Drept” și „Psihologie”;
- Seminarul științifico-metodic *Abuzul copiilor și sindromul PAS: diagnostic și consiliere*, organizat de Catedra de psihologie, la 13 noiembrie 2012. La seminar a participat psihologul practician A.Veleanovici (România). De seminar au beneficiat studenți ai anului I și II de la specialitatea „Drept”, „Psihologie” și „ Protecție, pază și securitate”.

Formare științifică individuală a studenților

De subliniat că 3 cercetători (Valeriu Bujor și Octavian Bejan – CCȘ) și profesori (Stanislav Covalschi – Catedra de științe socio-umane și limbi moderne) ai Institutului de Criminologie, au realizat și o activitate de formare științifică individuală a 3 studenți (N. Chiorescu, I. Ceban și C. Severin) în cadrul unor abordări tematice voluntare sau asistenței științifice voluntare în cadrul CCȘ.

Teze anuale

Desigur, la cele menționate trebuie să adăugăm și tezele anuale ale studenților.

Activitatea de cercetare științifică

Teme de cercetare

În cadrul Institutului de Criminologie, au fost întreprinse cercetări științifice privitoare la un evantai de probleme:

- activitatea criminologică practică (Centrul de cercetări științifice);
- metodologia de analiză criminologică (CCȘ);
- drept penal general și comparat (CCȘ);
- influența unor factori asupra criminalității (CCȘ);
- modelele de reacție socială contra criminalității (CCȘ);
- tehnica juridică și crearea dreptului (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- reglementarea libertăților individuale ale omului (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- probațiunea (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- angajarea în câmpul muncii (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- combaterea abandonului de copii (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- istoria ideii de umanism (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- respectarea drepturilor civile și economice ale tinerilor aflați în dificultate (Catedra de științe juridice și securitate criminologică);
- factorii generatori de stres (Catedra de psihologie);
- caracterul persoanelor afectate de epilepsie (Catedra de psihologie);
- comunicarea la copiii cu tulburări de limbaj (Catedra de psihologie);
- asistența psihologică acordată copiilor cu tulburări de limbaj (Catedra de psihologie);
- dezvoltarea intelectuală a copiilor (Catedra de psihologie);
- efectul coercitiv al problemelor sociale în contextual securității umane (Catedra de științe socio-umane și limbi moderne);
- sistemului politico-administrativ în RASS Moldovenească (Catedra de științe socio-umane și limbi moderne).

Lucrări elaborate

Activitatea de cercetare științifică s-a finalizat cu elaborarea a 35 de lucrări științifice, dintre care 2 monografii, 4 studii științifico-practice, 1 material didactic, 15 articole științifice, 13 rapoarte, comunicări sau teze la reuniuni științifico-practice naționale și internaționale, și anume:

Centrul de cercetări științifice

1. Bujor Valeriu și Miron-Popa Cătălina, *Bazele analizei statistice a criminalității*, 6,12 coli de autor, material didactic (publicat);
2. Бужор В., *Преступление: уголовно-правовое понятие и основные признаки*, 0,35 coli de autor, articol științific (publicat);
3. Бужор В., Гуцуляк В., *Уголовный кодекс Республики Молдова. Общая часть. Комментарий*, 20,45 coli de autor, recomandări științifico-practice (publicat);
4. Bujor Valeriu și Basîm Abbas, *Infracțiunea și pedeapsa în dreptul penal musulman*, 9 coli de autor, monografie (publicat);
5. Bujor Valeriu, *Realizarea cercetărilor criminologice teoretice – un salt calitativ în știință*, 0,35 coli de autor, recenzie (publicat);
6. Bejan Octavian, *Unele considerațiuni privind evaluarea activității anticrimă*, 0,28 coli de autor, articol științific (publicat);
7. Bejan Octavian, *Activitatea criminologică practică: caracterizare generală*, 0,27 coli de autor, articol științific (publicat);
8. Г.Ю. Лесников, С.К. Илий, В.В. Аванесян, О.В. Бежан, *Зарубежный опыт использования штатных криминологов в деятельности полиции: Научно-практическое пособие*, 2,9 coli de autor, studiu științifico-practic (publicat);
9. Bejan Octavian, *Analiza criminologică strategică în serviciile de poliție canadiene*, 0,41 coli de autor, articol științific (publicat);
10. Bejan Octavian, *Metoda construcției abstracte de prognozare criminologică*, 0,26 coli de autor, articol științific (publicat);
11. Bejan Octavian, *Definire criminologică a conceptului de tendință*, 0,36 coli de autor, articol științific (publicat);
12. Bejan Octavian, *Metoda corelării criminologice unicaracteriale de prognozare criminologică*, 0,25 coli de autor, articol științific (publicat);
13. Bejan Octavian, Bujor Valeriu și Botnaru Gheorghe, *Analiză criminologică a influenței proceselor demografice actuale asupra criminalității din Republica Moldova*, 3,92 coli de autor, studiu practico-științific (publicat);

14. Bejan Octavian și Bujor Valeriu, *Activitatea criminologică practică în organele de drept din Canada*, 7,3 coli de autor, monografie propusă pentru publicare conducerii IȘPCA;
15. Bejan Octavian, *Modelele de organizare socială, geniul conducătorilor și propășirea țărilor*, raport la simpozion internațional (publicat);
16. Bejan Octavian, *Considerații privind actul decizional și prognozarea criminologică în activitatea anticrimă*, 0,3 coli de autor, articol științific (publicat);

Catedra de științe juridice și securitate criminologică

17. Sofroni Oleg, *Respectarea drepturilor civile și economice ale tinerilor aflați în dificultate*, 0,1 coli de autor, articol științific (publicat);
18. Butmalai Rita și Munteanu Ruslan, *Cadrul legal și mecanisme de implementare a probațiunii în cauzele penale privind minorii*, 0,4 coli de autor, articol științific (publicat);
19. Sofroni Oleg, *Ocotirea minorilor lipsiti de grija parinteasca în RM: problemele existente și combaterea abandonului de copii*, 0,25 coli de autor, articol științific (publicat);
20. Munteanu Ruslan, *Repere istorice a ideii (principiului) de umanism*, 0,3 coli de autor, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
21. Munteanu Ruslan, *Umanismul răspunderii juridice – conceptualizare și analiză*, raport la Conferința Internațională „Știința juridică universitară în contextul promovării valorilor europene”, desfășurată de ULIM la 16-18 octombrie 2012, Chișinău (în curs de publicare);
22. Buga Larisa, *Unele aspecte privind tehnica juridică și crearea dreptului*, articol științific (publicat);
23. Buga Larisa, *Procedura legislativă în Republica Moldova și România: aspecte comparative*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
24. Rotaru-Maslo Liliana, *Reglementarea libertății individuale și a siguranței persoanei în actele internaționale referitoare la drepturile omului*, 0,57 coli de autor, articol științific, prezentat pentru publicare revistei „Legea și viața”;

Catedra de psihologie

25. Olărescu V. și Ponomari D., *Dezvoltarea intelectuală a elevului mic prin joc didactic*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);

26. Ponomari D. și Olarescu V., *Unele aspecte ale comunicării la copiii cu tulburări de limbaj*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
27. Leucă A., *Accentuările de caracter la persoanele cu epilepsie*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
28. Cucer A., *Asistența psihologică a copiilor cu tulburări de limbaj*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
29. Țăruș Larisa, *Factorii generatori de agresivitate*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);

Catedra de științe socio-umane și limbi moderne

30. Leancă Viorica, *Dezvoltarea societății în condiția securității*, 0,3 coli de autor, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
31. Covalschi Stanislav, *Analiza retrospectivă a conflictului transnistrean 1989-1992*, raport la conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie de la 1 iunie 2012 (în curs de publicare);
32. Covalschi Stanislav, *Sugestii pe marginea unor comentarii Tighina vara 92*, articol științific (urmează de a fi înaintat spre publicat);
33. Leancă Viorica, *Informatizare, intelectualizare și bioetizare – procese inevitabile în supraviețuirea omenirii*, raport la conferință științifică internațională (publicat);
34. Covalschi Stanislav, *Falsul care dezbină, sau unele reflecții pe marginea „Cărții albe a transnistriei”*, articol științific (publicat).

16 (47%) dintre aceste lucrări au fost elaborate de către cercetătorii Centrului de cercetări științifice (CCȘ), 8 (24%) – de către Catedra de științe juridice și securitate criminologică, 5 (15%) – de către Catedra de științe socio-umane și limbi moderne și tot 5 (15%) de către Catedra de psihologie. Dacă plecăm de la destinația sa funcțională, atunci este firesc că CCȘ este fruntaș în domeniul lucrărilor științifice elaborate (jumătate din numărul total). Dacă însă ținem cont de faptul că potențialul științific al CCȘ a fost alcătuit în această perioadă din numai 2 cercetători, care au activat prin cumul, atunci putem califica rezultatele obținute drept o performanță deosebită (precizez că norma unui cercetător științific constituie 2 lucrări elaborate anual). Și catedrele au fost formate preponderent din specialiști angajați prin cumul, chiar dacă considerabil mai numeroși.

Sub aspect *calitativ*, putem menționa că cercetările științifice realizate de cercetătorii Institutului de Criminologie s-au finalizat cu:

- elaborarea unor noi procedee de analiză și prognozare criminologică (V. Bujor și O. Bejan);
- elaborarea unei noi metode de prognozare criminologică (O. Bejan);
- descoperirea unei regularități de manifestare a criminalității, a cărei cunoaștere este deosebit de importantă pentru efectuarea prognozărilor criminologice (O. Bejan).

Descoperirea unei regularități de manifestare a criminalității a fost favorizată de activitatea criminologică practică a dlui O. Bejan în cadrul Serviciului de Poliție al mun. Gatineau (Canada), în calitate de analist în domeniul informației strategice.

Lucrări publicate

Dintre lucrările elaborate, au văzut lumina tiparului 23 de lucrări științifice, dintre care 1 monografie, 4 studii științifico-practice, 1 material didactic, 3 rapoarte la conferință și simpozion internațional, 14 articole științifice, și anume:

Centrul de cercetări științifice

1. Bujor Valeriu și Miron-Popa Cătălina, *Bazele analizei statistice a criminalității*, Bălți, 2010, 131 p. (6,12 coli de autor, material didactic);
2. Бужор В., Гуцуляк В., *Уголовный кодекс Республики Молдова. Общая часть. Комментарий*, 2-е издание, Кишинэу, 2010, 428 p. (20,45 coli de autor, recomandări științifico-practice);
3. Бужор В., *Преступление: уголовно-правовое понятие и основные признаки*, articol științific publicat în revista «Закон и жизнь», nr. 4, anul 2010, p. 21-24, (0,35 coli de autor);
4. Bujor Valeriu, *Crearea unui sistem de instruire criminologică în republica moldova ca necesitate obiectivă*, în „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective (materialele conferinței științifice internaționale, 8 octombrie 2010, Bălți)”, Bălți, 2010 (0, 6 coli de autor, teze la conferință științifică internațională);
5. Bujor Valeriu și Basîm Abbas, *Infracțiunea și pedeapsa în dreptul penal musulman*, Chișinău, 2012, 195 p. (9 coli de autor, monografie);
6. Bujor Valeriu, *Realizarea cercetărilor criminologice teoretice – un salt calitativ în știință*, recenzie publicată în revista „Legea și viața”, nr. 5, anul 2010, p. 4-8 (0,35 coli de autor).
7. Г.Ю. Лесников, С.К. Илий, В.В. Аванесян, О.В. Бежан, *Зарубежный опыт использования штатных криминологов в деятельности полиции*:

- Научно-практическое пособие*, ФГКУ «ВНИИ МВД России», Москва, 2011, 59 p. (2,9 coli de autor, studiu științifico-practic);
8. Bejan Octavian, *Unele considerațiuni privind evaluarea activității anti-crimă*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 1, 2012, p. 17-19 (0,28 coli de autor);
  9. Bejan Octavian, *Activitatea criminologică practică: caracterizare generală*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 2, 2012, p. 17-19 (0,27 coli de autor);
  10. Bejan Octavian, *Analiza criminologică strategică în serviciile de poliție canadiene*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 3, 2012, p. 7-10 (0,41 coli de autor);
  11. Bejan Octavian, *Metoda construcției abstracte de prognozare criminologică*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 9, anul 2012, p. 9-11 (0,26 coli de autor);
  12. Bejan Octavian, *Definire criminologică a conceptului de tendință*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 10, anul 2012, p. 26-30 (0,36 coli de autor);
  13. Bejan Octavian, Bujor Valeriu și Botnaru Gheorghe, *Analiză criminologică a influenței proceselor demografice actuale asupra criminalității din Republica Moldova*, Chișinău, 2012, 100 p. (3,92 coli de autor, studiu practico-științific);
  14. Bejan Octavian, *Metoda corelării unicaracteriale de prognozare criminologică*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 11, anul 2012, p. 11-12 (0,25 coli de autor);
  15. Bejan Octavian, *Considerații privind actul decizional și prognozarea criminologică în activitatea anticrimă*, Legea și viața, nr. 12, 2012, p. 19-21 (0,30 coli de autor);
  16. Bejan Octavian, *Modelele de organizare socială, geniul conducătorilor și propășirea țărilor*, în „Universul științelor (materialele simpozionului internațional, ediția a III-a, Iași (România), 8 septembrie 2012”, Iași, 2012 (0,25 coli de autor);
- Catedra de științe juridice și securitate criminologică*
17. Sofroni Oleg, *Respectarea drepturilor civile și economice ale tinerilor aflați în dificultate*, articol științific publicat în Buletinul Clinicii juridice din Comrat, 08.01.2011, (0,1 coli de autor);
  18. Butmalai Rita și Munteanu Ruslan, *Cadrul legal și mecanisme de implementare a probațiunii în cauzele penale privind minorii*, articol științific publicat în revista „Legea și Viața”, nr. 1, anul 2011, pag. 55-58, (0,4 coli de autor);

19. Sofroni Oleg, *Ocrotirea minorilor lipsiți de grijă parintească în RM: problemele existente și combaterea abandonului de copii*, articol științific publicat în Buletinul CDAI, 12.02.2012, (0,25 coli de autor);

20. Buga Larisa, *Unele aspecte privind tehnica juridică și crearea dreptului*, articol științific publicat în revista „Legea și viața”, nr. 5, anul 2012, pag. 29-32;

Catedra de științe socio-umane și limbi moderne

21. Leancă Viorica, *Informatică, intelectualizare și bioetizare – procese inevitabile în supraviețuirea omenirii*, în „Bioetica, Filosofia și Medicina în strategia de asigurare a securității umane. Materialele conferinței a XVI-a științifice internaționale, 12-13 noiembrie 2010”, Chișinău, 2010, p. 206-208;

22. Covalschi Stanislav, *Falsul care dezbină, sau unele reflecții pe marginea „Cărții albe a transnistriei”*, articol științific publicat în revista „Administrația publică”, nr. 4, anul 2010.

Repartizarea contribuției pe subdiviziuni este următoarea: 16 (73%) lucrări au fost publicate de cercetătorii CCȘ, 4 (18%) lucrări – de cadrele didactice ale Catedrei de științe juridice și securitate criminologică, în timp ce 2 (9%) lucrări – de către profesorii Catedrei de științe socio-umane și limbi moderne.

Participări la reuniuni

11 angajați ai Institutului de Criminologie au participat, cu raport, teze sau comunicări, la 9 reuniuni științifico-practice, dintre care 8 internaționale (1 simpozion și 7 conferințe), și anume:

1. Simpozionul internațional „Universul științelor”, Ediția a III-a, desfășurat la Iași, la 8 septembrie 2012 (O. Bejan). Comunicatul prezentat a fost distins cu premiul I;
2. Conferința științifică internațională „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective”, 8 octombrie 2010, Bălți (V. Bujor);
3. Conferința internațională din or. Kostroma (Federația Rusă), desfășurată în anul 2012 (V. Bujor);
4. Conferința criminologică internațională din or. Odesa (Ucraina), octombrie 2012 (V. Bujor);
5. Conferința internațională din or. Ismail (Ucraina), octombrie 2012 (V. Bujor);
6. Conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor Institutului de Criminologie, 1 iunie 2012 (Buga L., Munteanu R., Leancă V., Covalschi St., Olărescu V., Țăruș L., Cucer A., Ponomari D., Leucă A.);

7. Conferința a XVI-a științifică internațională *Bioetica, filosofia și medicina în strategia de asigurare a securității umane*, desfășurată în perioada 12-13 noiembrie 2010 de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău (Leancă V.);
8. Conferință științifică internațională, ediția V-a, 11-12 mai 2012, Pitești România (R. Munteanu);
9. Conferința internațională *Știința juridică universitară în contextul promovării valorilor europene*, desfășurată de ULIM la 16-18 octombrie 2012, Chișinău (R. Munteanu).

Membri ai tuturor subdiviziunilor didactico-științifice au participat cu raport la diverse reuniuni științifico-practice, inclusiv din străinătate.

În cadrul Institutului de Criminologie, a fost organizată o reuniune științifică, este vorba despre Conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor de la 1 iunie 2012.

Un profesor a participat, fără raport, teze sau comunicare, la 2 reuniuni practico-științifice internaționale (1 seminar și 1 conferință), și anume:

- Seminarul internațional *Quality Education: the Best Investment for your Future*, organizat de Centru de Studii Americane și USM la 29 septembrie 2012, Chișinău (M. Arachelov);
- A 8-a conferință internațională *2012 US Presidential Elections: Expectations and Challenges*, desfășurată de Centrul de Studii Americane și USM la 27 octombrie 2012, Chișinău (M. Arachelov).

Activitate redacțional-științifică

Institutul de Criminologie s-a manifestat și în plan redacțional-științific, grație activității desfășurate de către dl Valeriu Bujor, care a evoluat în calitate de membru al colegiilor de redacție ale revistelor științifico-practice:

- *Legea și viața / Закон и жизнь*;
- *Правовой аспект* (Federația Rusă, or. Volgograd).

Activitate editorială

2 (Covalschi St. și Bejan O.) dintre colegii noștri au înființat pagini electronice personale în Internet, fapt care va contribui la implementarea rezultatelor științifico-practice și la informarea despre existența și activitatea Institutului de Criminologie a persoanelor și organizațiilor din întreaga lume.

Activitate științifico-practică

Seminarii metodice

În perioada iunie 2010-decembrie 2012, au fost organizate și desfășurate 3 seminarii științifico-metodice tematice la Catedra de psihologie:

- Seminarul științifico-metodic *Metode și forme de evaluare academică contemporană a studenților*, moderator V. Olărescu, 13.09.2012;
- Seminarul științifico-metodic *Managementul stresului*, moderator L. Țăruș, 05.10.2012;
- Seminarul științifico-metodic *Diversitatea definițiilor conceptului de personalitate*, moderator A. Cucer, 04.12.2012.

Analize criminologice

Activitatea practico-științifică s-a concretizat și prin efectuarea, de către cercetătorii CCȘ, a unor **analize criminologice** privitoare la:

- nivelul criminalității înregistrate în anul 2011 în Republica Moldova;
- destructivitatea socială a accidentelor rutiere în Republica Moldova;
- impactul exercitat de procesele demografice din Republica Moldova asupra criminalității.

Rapoarte de analiză criminologică

Rezultatele analizelor criminologice au fost prezentate în 2 rapoarte și 1 studiu practico-științific:

1. Bejan Octavian și Bujor Valeriu, *Analiză statistico-criminologică privind criminalitatea înregistrată în anul 2010 în Republica Moldova*, Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată, 07 martie 2011, raport publicat pe pagina WEB: <http://criminology.md/practica-anticrima/analiza/63-analiz-statistico-criminologic.html>;
2. Bejan Octavian, *Pericolul social al accidentelor rutiere în Republica Moldova*, 20 martie 2012, raport publicat pe pagina WEB: www.octavianbejan.blog.com;
3. Bejan Octavian, Bujor Valeriu și Botnaru Gheorghe, *Analiză criminologică a influenței proceselor demografice actuale asupra criminalității în Republica Moldova*, Chișinău, 2012, 100 p.

Propuneri elaborate și înaintate

Activitatea practico-științifică a Institutului de Criminologie a inclus, de asemenea, elaborarea și înaintarea unor propuneri de îmbunătățire a activității în domeniul politicii și cercetării criminologice, precum și în domeniul cercetării și inovării în general:

- Valeriu Bujor a elaborat și înaintat Președintelui Republicii Moldova propuneri: a) vizînd asigurarea științifică a măsurilor de contracarare a criminalității și asigurării ordinii de drept; b) referitor la crearea Biroului Național de Criminologie și Politici Penale;
- Octavian Bejan și Valeriu Bujor au elaborat *Aviz asupra proiectului Strategiei de dezvoltare a cercetării-inovării: Moldova cunoașterii* (volumul proiectului Strategiei este de 58 de pagini, în timp ce volumul avizului este de 16 pagini).

Consiliere practico-științifică

Activitatea de consiliere practico-științifică s-a materializat prin recomandările și explicațiile formulate de dl Valeriu Bujor în cadrul a 4 emisiuni televizate difuzate la postul de televiziune „Publika TV” (anii 2011-2012).

Activitate de colaborare științifică

Pe făgașul științei, o serie de rezultate au fost obținute în colaborare cu specialiști din cadrul altor instituții din Republica Moldova (ULIM, Universitatea „Alec Russo”, Centrul de Instruire și Cercetare sau Alianța pentru Drept) sau din afara granițelor (România și Federația Rusă), și anume:

- În colaborare cu Universitatea de Stat „Alec Russo”, a fost elaborat materialul didactic *Bazele analizei statistice a criminalității*, (Bujor V. și Miron-Popa C.; Bălți, 2010, 131 p.).
- În colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova, a fost elaborat comentariul *Уголовный кодекс Республики Молдова. Общая часть. Комментарий* (Бужор В., Гуцуляк В.; ediția a II-a, Chișinău, 2010, 428 p.).
- În colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova, a fost efectuată o cercetare de drept penal comparat, ale cărei rezultate au fost prezentate în monografia *Infracțiunea și pedeapsa în dreptul penal musulman* (Bujor Valeriu și Basîm Abbas; Chișinău, 2012, 195 p.).
- În colaborare cu Institutul de Cercetări Științifice al Ministerului Afacerilor Interne al Federației Ruse, a fost realizată o cercetare științifică privind activitatea criminologică practică din serviciile de poliție, ale cărei rezultate au fost publicate în studiul practico-științific *Зарубежный опыт использования штатных криминологов в деятельности полиции: Научно-практическое пособие* (G. Iu. Lesnikov, S. C. Ilii, V. V. Avanesean și O. Bejan; Moscova, 2011, 59 p.).
- În colaborare cu Alianța pentru Drept (Republica Moldova), a fost efectuată o cercetare științifică, ale cărei rezultate au fost prezentate în studiul *Familia* (O. Bejan și V. Bejan; Chișinău, 2012, 80 p.).
- În colaborare, a fost organizată Conferința studențească interuniversitară *Probleme actuale ale omenirii în secolul XXI sub aspect juridic, bio-medical și sociofilosofic*, organizată la 18 mai 2012 de Catedra de științe socio-umane și limbi moderne și desfășurată în cadrul Institutului de Criminologie.
- Au participat invitați de la organizația internațională „Amnesty International” la Conferința științifică studențească *10 decembrie – Ziua internațională a drepturilor omului*, organizată de Catedra de științe juridice și securitate criminologică, la 7 decembrie 2012.

Concluzii

Deși rezultatele științifice înregistrate sunt excelente, nu a fost valorificat întreg potențialul științific al instituției noastre, fapt care justifică preconizarea unor rezultate superioare celor înregistrate în perioada precedentă de raportare pe făgașul științei, bineînțeles în cazul în care condițiile actuale nu vor suporta schimbări negative semnificative.

Întrucât planificarea depinde de evaluarea acțiunilor realizate și a rezultatelor obținute, văd o posibilitate de îmbunătățire a acitivității științifice în ameliorarea procesului de întocmire și prezentare a dărilor de seamă de către subdiviziunilor Institutului de Criminologie, în primul rînd sub aspectul respectării termenelor de prezentare a dărilor de seamă, exactitatea și completitudinea informației despre activitatea științifică desfășurată. În calitate de responsabil cu generalizarea dărilor de seamă privind activitatea științifică, am dispus, din păcate, de prea puțin timp pentru a realiza o analiză profundă a situației. De aceea, **propun** următoarele:

Rezultatele activității științifice să fie examinate la ședința din februarie a Senatului, șefii de subdiviziuni să prezinte prorectorului pentru știință dările de seamă pînă la 15 ianuarie, astfel încît acesta să dispună de suficient timp pentru a efectua generalizarea informației, a solicita date suplimentare de la șefii de subdiviziuni și a întocmi darea de seamă generală.

În această ordine de idei, voi menționa că am găsit, ca urmare a verificărilor efectuate, o serie de date inexacte în dările de seamă prezentate de catedre. Iată de ce, atrag atenția șefilor de catedre asupra responsabilității pe care o poartă pentru veridicitatea datelor incluse în dările de seamă privind activitatea științifică și *necesitatea de a verifica personal corectitudinea informației prezentate de membrii catedrelor*, pînă la atingerea unei discipline și, eventual, seriozități satisfăcătoare din partea membrilor catedrelor.

Există o diferență sensibilă între numărul lucrărilor elaborate și a celor publicate (1/3 dintre lucrările științifice elaborate au rămas nepublicate). De aceea, se impune cu necesitate *găsirea unor modalități de asigurare a publicării rezultatelor științifice* ale Institutului de Criminologie, în caz contrar utilitatea socială a producției științifice se va volatiliza într-o măsură mai mare sau mai mică. Propunerile oricărei subdiviziuni sau oricărui angajat sunt binevenite.

Evaluarea performanțelor științifice individuale urmează să fie efectuată în perioada următoare de către comisiile de evaluare, potrivit prevederilor Regulamentului

cu privire la menționarea corpului didactico-științific pentru excelență în activitatea științifică.

În încheiere, țin să reamintesc tuturor subdiviziunilor că activitatea științifică urmează să fie circumscrisă în următorii ani temei unice de cercetare a Institutului de Criminologie, și anume: *asigurarea securității criminologice a persoanei și societății*.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Prorector pentru știință și
relații interuniversitare-
șef al Centrului de cercetări
științifice al IȘPCA

dr. Octavian BEJAN